

Облікова картка дисертації

I. Загальні відомості

Державний обліковий номер: 0823U100832

Особливі позначки: відкрита

Дата реєстрації: 11-10-2023

Статус: Наказ про видачу диплома

Реквізити наказу МОН / наказу закладу:

II. Відомості про здобувача

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Антонюк Олена Іллівна

2. Olena I. Antoniuk Olena Illivna

Кваліфікація:

Ідентифікатор ORCID ID: Не застосовується

Вид дисертації: доктор філософії

Шифр наукової спеціальності: 072

Назва наукової спеціальності: Фінанси, банківська справа, страхування та фондовий ринок

Галузь / галузі знань:

Освітньо-наукова програма зі спеціальності: Фінанси, банківська справа та страхування

Дата захисту: 23-12-2022

Спеціальність за освітою: Фінанси та кредит

Місце роботи здобувача: Одеський національний економічний університет

Код за ЄДРПОУ: 02071079

Місцезнаходження: вул. Преображенська, буд. 8, Одеса, 65062, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

Сектор науки: Університетський

III. Відомості про дисертацію

Шифр спеціалізованої вченої ради (разової спеціалізованої вченої ради): Наказ 181/ID595

Повне найменування юридичної особи: Одеський національний економічний університет

Код за ЄДРПОУ: 02071079

Місцезнаходження: вул. Преображенська, буд. 8, Одеса, 65062, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

Сектор науки: Університетський

IV. Відомості про підприємство, установу, організацію, в якій було виконано дисертацію

Повне найменування юридичної особи: Одеський національний економічний університет

Код за ЄДРПОУ: 02071079

Місцезнаходження: вул. Преображенська, буд. 8, Одеса, 65062, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

Сектор науки: Університетський

V. Відомості про дисертацію

Мова дисертації: Українська

Коди тематичних рубрик: 06.52.45, 06.73, 06.73.55, 06.52.

Тема дисертації:

1. Макропруденційна політика центрального банку в умовах економічної циклічності.
2. Macroprudential policy of the central bank in conditions of economic cyclicity.

Реферат:

1. У дисертації проведено теоретичне узагальнення і запропоновано вирішення актуального наукового завдання, що полягає у використанні інструментарію макропруденційної політики для забезпечення фінансової стабільності банківського сектору в умовах економічної циклічності. На цій основі у роботі обґрунтовані теоретичні засади макропруденційної політики в умовах циклічності економічного розвитку; проведено оцінювання ефективності макропруденційного інструментарію на основі емпіричних досліджень, виконаних в різних країнах; запропоновано матрицю індикаторів запровадження циклічних інструментів макропруденційної політики в Україні. Для оцінювання сучасного стану макропруденційного регулювання в дисертації обґрунтовані такі чинники впливу на фінансову стабільність та системний ризик: по-перше, це карантинні обмеження у зв'язку із пандемією Covid-19; по-друге, геополітична нестабільність та військові дії

в Україні у зв'язку із агресією з боку росії. Аргументовано, що в період коронакризи та на початку повномасштабної агресії з боку рф антикризова політика НБУ характеризується пом'якшенням заходів у сфері монетарного регулювання та банківського нагляду (виключення складає лише валютне регулювання). Ці заходи в умовах пандемічних обмежень дозволили дещо поживавити розвиток кредитування та забезпечити накопичення банками необхідного капіталу. В умовах війни з урахуванням прогнозування суттєвого зростання інфляції та падіння ВВП найбільш доцільним вважаємо таке поєднання політик: монетарна рестрикційна політика; пом'якшення макропруденційного інструментарію та запровадження низки фіскальних заходів у сфері сприяння відновлення банківського кредитування. У дисертації доведено, що умови економічної циклічності потребують передусім оцінювання індикаторів циклічної складової системного ризику – це надмірне зростання обсягів кредитування та боргового навантаження; а також дефіцит і дисбаланси ліквідності. Аргументовано дослідження індикаторів за такими напрямками: макроекономічні; кредитний ринок; інші сектори (співвідношення заборгованості населення та його доходів; динаміка співвідношення цін на житло і доходів населення; динаміка співвідношення цін на житло та вартості його оренди; динаміка вартості оренди та вакантності на ринку); показники достатності власного капіталу; макроекономічні валютні дисбаланси та дисбаланси ліквідності. Доведено необхідність обґрунтування трансмісійних механізмів запровадження інструментарію макропруденційної політики. При запровадженні окремих інструментів макропруденційної політики варто враховувати канали трансмісії, транскордонні переливи та регуляторний арбітраж. Охарактеризовані такі канали трансмісії: кількісний, ціновий та канал очікування. Транскордонні та транссекторальні переливи означають перетоки капіталу, ресурсів та активів у інші сектори або країни, які не підпадають під макропруденційне регулювання. Регуляторний арбітраж виникає, коли банки вживають заходів щодо уникнення дотримання більш жорстких нормативів. Встановлено, що зменшити негативний ефект переливів та арбітражу дозволяє координація дій регуляторів окремих секторів та країн, а регуляторний арбітраж вимагає проведення більш жорсткого контролю.

2. In the dissertation, a theoretical generalization is made and a solution to the current scientific problem is proposed, which consists in using the tools of macroprudential policy to ensure the financial stability of the banking sector in conditions of economic cyclicity. On this basis, in the paper the theoretical foundations of macroprudential policy in conditions of cyclical economic development are substantiated; an evaluation of the effectiveness of the macroprudential toolkit was carried out based of empirical studies carried out in different countries; a matrix of indicators for the introduction of cyclical instruments of macroprudential policy in Ukraine is proposed. In order to assess the current state of macroprudential regulation, the dissertation substantiates the following factors of influence on financial stability and systemic risk: firstly, these are quarantine restrictions in connection with the Covid- 19 pandemic; secondly, geopolitical instability and military actions in Ukraine in connection with aggression from russia. It was determined that in the period of the corona crisis and at the beginning of full-scale aggression on the part of the russian federation, the anti-crisis policy of the NBU is characterized by the easing of measures in the field of monetary regulation and banking supervision (the only exception is currency regulation). These measures in the conditions of pandemic restrictions made it possible to somewhat revive the development of lending and ensure the accumulation of the necessary capital by banks. In the conditions of war, taking into account the forecast of a significant increase in inflation and a fall in GDP, we consider the following combination of policies to be the most appropriate: monetary restrictive policy; softening of the macroprudential toolkit and introduction of a number of fiscal measures in the sphere of promoting the recovery of bank lending. The thesis proves that the conditions of economic cyclicity require, first of all, the assessment of indicators of the cyclical component of systemic risk. It includes an excessive growth of credit volumes and debt burden; and liquidity shortages and imbalances. The preliminary analysis made it possible to substantiate the system of indicators and argue the following: GDP dynamics is the main indicator of economic cyclicity; the dynamics of loans is a sufficiently accurate indicator for evaluating credit cycles and requires a detailed analysis by customer categories and sectors; indicators based on the assessment of capital adequacy may change depending on various factors, so they should be evaluated in the context of the general situation in the

economy and the financial market in particular. The dynamics of these indicators were analyzed using the Hodrick-Prescott filter, which made it possible to determine the critical values of indicators for the introduction of macroprudential tools. The credit-to-GDP ratio indicator based on gap estimates using the Hodrick- Prescott filter allows for the identification of excessive credit growth with a certain time lag. However, the practical value of the indicator lies in the assessment of the critical level and dynamics. The need to substantiate the transmission mechanisms for the introduction of macroprudential policy tools has been proven. Transmission channels, cross-border spillovers and regulatory arbitrage should be taken into account when introducing individual macroprudential policy instruments. The following transmission channels are characterized: quantitative, price and waiting channel. Cross-border and crosssectoral flows mean flows of capital, resources and assets to other sectors or countries that are not subject to macroprudential regulation. Regulatory arbitrage occurs when banks take steps to avoid compliance with stricter regulations. It was established that the negative effect of spillovers and arbitrage can be reduced by coordinating the actions of regulators of individual sectors and countries, while regulatory arbitrage requires stricter control.

Державний реєстраційний номер ДіР:

Пріоритетний напрям розвитку науки і техніки: Фундаментальні наукові дослідження з найбільш важливих проблем розвитку науково-технічного, соціально-економічного, суспільно-політичного, людського потенціалу для забезпечення конкурентоспроможності України у світі та сталого розвитку суспільства і держави

Стратегічний пріоритетний напрям інноваційної діяльності: Не застосовується

Підсумки дослідження: Теоретичне узагальнення і вирішення важливої наукової проблеми

Публікації:

- Антонюк О. І. Макропруденційна політика: теоретичний та методичний аспекти. Науково-виробничий журнал Бізнес-навігатор. 2019. № 6.1-2 (56). С.132-137.
- Антонюк О. Інструменти макропруденційної політики та їх використання в Україні. Інфраструктура ринку. 2020. №39. С. 321- 327
- Жердецька Л., Антонюк О. Методичні підходи до оцінки інструментів макропруденційної політики, що пов'язані із кредитуванням. Проблеми системного підходу в економіці. 2020. Вип.№ 1 (75). С. 67-74.
- Антонюк О. Сучасний інструментарій оцінювання достатності банківського капіталу. Науковий вісник Одеського національного економічного університету 2021, № 1-2 (278-279), а 12-18.
- Антонюк О. І. Цифрова економіка та її вплив на розвиток фінансового ринку України. Науковий вісник Одеського національного економічного університету. 2019. № 1(265). С. 13-29.
- Антонюк О., Гаркуша Ю. Транспарентність Національного банку України. III International Scientific Conference Modern Transformation in Economics and Management: Conference Proceedings. Литва 29 березня 2019 року. С. 97-100.
- Антонюк О. Трансмійсний механізм грошово-кредитної політики центрального банку та його вплив на економічні процеси. Збірник матеріалів Ж Міжнародної науково-практичної Інтернет-конференції «Фінансово- кредитна система: проблеми та інновації». Одеса, 11-12 квітня 2019 року. С.166-169.
- онюк О. Вплив цифрових валют на фінансову стабільність». Збірник матеріалів Міжнародної науково-практичної конференції «Трансформація фінансово-кредитних відносин в умовах цифрової економіки». Одеса, 13-14 червня 2019 року. С. 151-155.
- Antoniuk Alena. Macroprudential policy under Corona-crisis: Ukrainian experience. In: Development Through Research and Innovation-2020. The 1st International Scientific Conference: Online Conference for Reserachers. PhD and Post-Doctoral Students, August 28th, 2020, Chiçinâu: Conference Proceedings. Chiçinâu, ASEM, 2021, pp. 140-144.

- Антонюк О. RegTech у використанні інструментів макропруденційної політики. Збірник Всеукраїнської науково-практичної конференції молодих учених «Геолокаційні аспекти інноваційного розвитку економіки». Одеса, ОНЕУ, 26 березня 2020 року. С. 48-50.
- Антонюк О. Цілі та інструментарій макропруденційної політики центральних банків. Цифрова трансформація фінансового сектора економіки: зб. тез доповідей за матеріалами V Міжнародної наук.-практ. Інтернет-конф., 09-10 квітня 2020 р. Одеса: ОНЕУ, 2020. С. 254-256.
- Антонюк О. Макропруденційна політика центрального банку в умовах «Коронакризи». Матеріали II Міжнародної науково-практичної конференції «Розвиток фінансового ринку в Україні: загрози, проблеми та перспективи». Полтава. 22 жовтня 2020 року. С. 147-150.
- Антонюк О. Макропруденційне регулювання у забезпеченні стабільності розвитку банківського бізнесу. Економіка, фінанси, банківська справа та освіта: актуальні питання розвитку, досягнення та інновації: матеріали VI Міжнародної наук.-практ. Інтернет-конф. (Одеса, 15-16 квіт. 2021 р.). Одеса: ОНЕУ, 2021. 450 с. - С. 58-60.
- Антонюк О. Специфіка бізнес-циклів у цифровій економіці. Економіка, фінанси, банківська справа та освіта: актуальні питання розвитку, досягнення та інновації: матеріали VII Міжнародної наук.-практ. Інтернет-конф. (Одеса, 26-27 травня 2022 р.). Одеса: ОНЕУ, 2022. 256 с. - С. 176-180.

Наукова (науково-технічна) продукція: методичні документи

Соціально-економічна спрямованість:

Охоронні документи на ОПВ:

Впровадження результатів дисертації: Впроваджено

Зв'язок з науковими темами: 0117U002955

VI. Відомості про наукового керівника/керівників (консультанта)

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Жердецька Лілія Вікторівна

2. Lilia V. Zherdetska

Кваліфікація: д. е. н., доцент, 08.00.08

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0001-5398-868X

Додаткова інформація: <https://scholar.google.com.ua/citations?hl=uk&user=Vrw1i6MAAAAJ>

Повне найменування юридичної особи: Одеський національний економічний університет

Код за ЄДРПОУ: 02071079

Місцезнаходження: вул. Преображенська, буд. 8, Одеса, 65062, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

Сектор науки: Університетський

VII. Відомості про офіційних опонентів та рецензентів

Офіційні опоненти

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Примостка Людмила Олександрівна
2. Liudmyla O. Prymostka

Кваліфікація: д. е. н., професор, 08.00.09

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0001-5490-2112

Додаткова інформація: <https://scholar.google.com.ua/citations?hl=uk&user=JnHNe1IAAAAJ>

Повне найменування юридичної особи: Київський національний економічний університет імені
Вадима Гетьмана

Код за ЄДРПОУ: 02070884

Місцезнаходження: проспект Перемоги, буд. 54/1, Київ, 03057, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

Сектор науки: Університетський

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Вовчак Ольга Дмитрівна
2. Olha D. Vovchak

Кваліфікація: д. е. н., професор, 08.02.03

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0002-8858-5386

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Львівський національний університет імені Івана Франка

Код за ЄДРПОУ: 02070987

Місцезнаходження: вул. Університетська, буд. 1, Львів, 79000, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

Сектор науки: Університетський

Рецензенти

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Слатвінська Марина Олександрівна
2. Maryna O. Slatvinska

Кваліфікація: д. е. н., професор, 08.00.08

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0002-7356-1189

Додаткова інформація: <https://scholar.google.com.ua/citations?hl=uk&user=Lawvngx0AAAAJ>

Повне найменування юридичної особи: Одеський національний економічний університет

Код за ЄДРПОУ: 02071079

Місцезнаходження: вул. Преображенська, буд. 8, Одеса, 65062, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

Сектор науки: Університетський

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Завадська Діана Володимирівна

2. Diana V. Zavadska

Кваліфікація: д. е. н., професор, 08.00.08

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0003-2950-554X

Додаткова інформація: https://scholar.google.com.ua/citations?hl=uk&user=AjCi_FYAAAAJ

Повне найменування юридичної особи: Одеський національний економічний університет

Код за ЄДРПОУ: 02071079

Місцезнаходження: вул. Преображенська, буд. 8, Одеса, 65062, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

Сектор науки: Університетський

VIII. Заключні відомості

**Власне Прізвище Ім'я По-батькові
голови ради**

Коваленко Вікторія Володимирівна

**Власне Прізвище Ім'я По-батькові
головуючого на засіданні**

Коваленко Вікторія Володимирівна

**Відповідальний за підготовку
облікових документів**

Сачук Юлія Анатоліївна

Реєстратор

УкрІНТЕІ

**Керівник відділу УкрІНТЕІ, що є
відповідальним за реєстрацію наукової
діяльності**

Юрченко Тетяна Анатоліївна